ROVANIEMI

KUNTA MAISEMA

Hyvinvointiraportti

Kunnan tiedot

- Johdanto
- HYTE-kerroin
- TEA-viisari
- Hyvinvointikertomus I
- Hyvinvointikertomus II
- Väestöennuste
- Indikaattorit (taulukko)
- Kuntien vertailu
- HYTE-VOS

Hyvinvointialueen tiedot

- HVA Alueiden vertailu
- HVA HYTE-kerroin

- Tunnuslukupankki

Rovaniemen kaupungin hyvinvointiraportti vuodelta 2025

Vuoden 2025 hyvinvointiraportti muodostuu kolmesta keskeisestä tiedonlähteestä: strategisina mittareina toimivista HYTE-kertoimesta ja TEAviisareista, lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden tilaa kuvaavan Kouluterveyskyselyn tuloksista sekä järjestöjen tuottamasta asukkaiden hyvinvointia koskevasta tiedosta. Lisäksi tarkastellaan joitain vuosittain päivittyviä indikaattoreita aikuisväestöä koskien. Terveydenedistämisaktiivisuutta kuvaavat TEAviisarit päivittyvät eri hallinnonaloilta vuorovuosin ja vuoden 2025 raporttiin tiedot ovat päivittyneet kuntajohdon, perusopetuksen ja kulttuurin osalta. Hyvinvointiraportin sisältö kuvaa rovaniemeläisten terveyden ja hyvinvoinnin tilaa. Kuntalaisten hyvinvointia edistävien palveluiden ja toimintamallien toteutumisesta raportoidaan osana toimielinten toiminnan ja talouden raportointia.

HYTE-kerroin ja TEAviisarit strategisina mittareina

Rovaniemen HYTE-kerroin on kehittynyt positiiviseen suuntaan ollen nyt 65. Kerroin nousi kuusi yksikköä edellisestä vuodesta ja se **tuo valtionosuuden lisäosana rahoitusta kaupungille noin 1,3 miljoonaa euroa**.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksia kansallisesti vertailtuna mittaavat skaalatut tulosindikaattorit ovat pääosin kehittyneet myönteiseen suuntaan.Toimintaa mittaavista prosessi-indikaattoreista kuntajohdon ja perusopetuksen indikaattorit ovat myös kehittyneet parempaan suuntaan. Kulttuurin TEAviisaripisteytys on Rovaniemellä pysynyt erinomaisella tasolla. HYTE-kertoimeen vaikuttavana kehityskohteena erottui liikunnan edistämisestä vastaavien viranhaltijoiden osallistumisen puute toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin. Tähän on vuoden 2024 tulosten jälkeen jo tehtykin kehittämistoimenpiteitä ja niiden vaikutuksia tarkastellaan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Kouluterveyskyselyn keskeiset tulokset vuodelta 2025

Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa näkyy sekä myönteisiä kehityssuuntia että merkittäviä haasteita. **Rovaniemen alakouluikäisten fyysinen toimintakyky on keskimäärin valtakunnallista tasoa parempi**, ja lähes puolet 4.–5.-luokkalaisista liikkuu päivittäin vähintään tunnin. Samalla kuitenkin **noin kolmanneksella alakoululaisista ja yli 40 prosentilla kahdeksasluokkalaisista fyysinen toimintakyky on heikko**. Yläkouluikäisten elintavoissa korostuvat riittämätön uni, koululounaan väliin jättäminen sekä vähäinen liikunta. Myös lukiolaisten päivittäinen liikunta on vähentynyt, kun taas ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla kehitys on ollut myönteistä.

Lasten kokemus elämäntyytyväisyydestä on edelleen vahva, mutta nuorten mielen hyvinvointi on koko maan tavoin huolestuttavalla tasolla. Ahdistuneisuus on yleistynyt erityisesti yläkoululaisten ja lukiolaisten keskuudessa, vaikka samalla lukiolaisten elämäntyytyväisyydessä on nähtävissä myönteistä kehitystä. **Koronapandemian vaikutukset näkyvät edelleen lasten ja nuorten hyvinvoinnissa, mutta useissa terveyttä kuvaavissa mittareissa on havaittavissa palautumista kohti pandemiaa edeltävää tasoa**.

Turvallisuuden näkökulmasta lasten ja nuorten kokema fyysinen väkivalta kodeissa on vähentynyt, mutta koulukiusaaminen on Rovaniemellä edelleen valtakunnallista tasoa yleisempää. **Päihteiden käytössä kehitys on pääosin myönteistä**: humalahakuinen juominen ja kannabiskokeilut ovat vähentyneet. Sen sijaan **nikotiinituotteiden käyttö ja kokeilut ovat yleisempiä kuin maassa keskimäärin**, ja rahapelaamisen yleistyminen erityisesti yläkouluikäisten keskuudessa edellyttää tilanteen seurantaa.

Kokonaisuutena tarkasteltuna **lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen edellyttää erityistä panostusta fyysisen toimintakyvyn vahvistamiseen, terveellisiin elintapoihin, mielenterveyden tukemiseen sekä turvallisen kasvuympäristön varmistamiseen.** Samalla on tärkeää vahvistaa niitä tekijöitä, joissa kehitys on ollut myönteistä, kuten päihteiden käytön vähenemistä, lasten elämäntyytyväisyyttä sekä ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien nuorten hyvinvointia.

Aikuisväestön hyvinvointi

Aikuisväestön osalta Rovaniemellä sairastavuus on sairastavuusindeksin valossa hieman korkeampaa (113,9) suhteessa koko maan tasoon (100) ja myös Lapin hyvinvointialueen tasoon (110,6). Sairastavuusindeksiä nostavat erityisesti tapaturmien, mielenterveyshäiriöiden ja sepelvaltimotaudin esiintyvyys. Tapaturmiin liittyen ikääntyneiden osalta turvallisuutta kuvaa kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen määrä 65 vuotta täyttäneillä, mikä on kääntynyt noususuuntaiseksi.

Useat toimeentuloon liittyvät indikaattorit näyttäytyvät Rovaniemen osalta vertailussa positiivisina. Vertailukuntiin nähden on vähiten syrjäytymisriskissä olevia nuoria aikuisia ja osuus koko ikäluokasta on edelleen laskeva. Se kertoo onnistumisista nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus on maan keskiarvoa matalampi ja vertailukunnista alhaisin. Myös rakennetyöttömyys on Rovaniemellä jo pitkään ollut alhainen.

Samaan aikaan ruoka-avun tarve on kuitenkin kasvanut ja kohdejoukko moninaistunut. Yhteiskunnallinen tilanne on vaikuttanut kasvaneeseen tarpeeseen. Kehitys on vahvistunut vuoden 2025 aikana ja yksittäisten ihmisten ruoka-avun tarve uhkaa pitkäaikaistua.

Järjestöt ovat huolissaan yksinäisyydestä

Järjestöjen elämänkaariverkostot ovat Rovaniemen kaupungin sopimuksellinen kumppani asukkaiden hyvinvointia koskevan tiedon tuottamisessa. Vuonna 2025 **järjestöt nostivat ajankohtaiseksi ilmiöksi yksinäisyyden**, joka koskettaa laajasti eri ikäryhmiä. Aihetta kokoonnuttiin tarkastelemaan työpajatyöskentelyllä. Järjestöjen havaintojen mukaan **yksinäisyys liittyy erityisesti sosiaalisten verkostojen puutteeseen, merkityksellisten ihmissuhteiden puuttumiseen, elämän kriisitilanteisiin sekä vaikeuksiin osallistua yhteisöihin ja toimintaan**. Yksinäisyys näyttäytyy sekä tunnekokemuksena että konkreettisena sosiaalisen tuen puutteena.

Nuorten kohdalla korostuvat yhteisöllisyyden puute, sosiaalisten tilanteiden pelko, vaikeudet kiinnittyä ryhmiin sekä haasteet tavoittaa kaikkein eristäytyneimpiä nuoria. Järjestöt nostivat esiin tarpeen varhaiselle puuttumiselle sekä turvallisille kohtaamispaikoille, joissa nuoret voivat rakentaa sosiaalisia suhteita matalalla kynnyksellä. Ikääntyneiden osalta yksinäisyyttä lisäävät erityisesti eläkkeelle siirtyminen, läheisten menetykset, yksin asuminen sekä tukiverkostojen kaventuminen.

Rovaniemen erityispiirteenä tunnistettiin pitkien välimatkojen, saavutettavuuden ja liikkumisen haasteiden vaikutus osallisuuteen. Kylät ja syrjäisemmät asuinalueet vaativat erityistä huomiota ja mahdollisuuksia toisten ihmisten kohtaamiseen lähellä omaa kotia. Rovaniemellä asuu paljon opiskelijoita ja heidän joukossaan on myös yksinäisiä, joiden tavoittamiseksi yhteistyötä järjestöjen ja oppilaitosten välillä pitäisi pystyä lisäämään. Työikäisten osalta palveluiden painottuminen päiväaikaan jättää työikäisten ilta- ja viikonloppuyksinäisyyden osin näkymättömäksi.

Järjestöt arvioivat digitaalistumisen olevan kaksijakoinen ilmiö: se voi helpottaa yhteydenpitoa, mutta samalla sulkee osan ihmisistä palveluiden ja yhteisöjen ulkopuolelle. Digitaalinen kuilu nähtiin erityisenä riskinä ikääntyneille ja heikompien digitaitojen omaaville kuntalaisille.

Järjestöillä on merkittävä rooli yksinäisyyden ehkäisyssä. Matalan kynnyksen kohtaamispaikat, vertaistukiryhmät, ystävätoiminta, vapaaehtoistoiminta, tukihenkilötoiminta, kulttuuri- ja harrastustoiminta, ruokajaot sekä yksilöllinen palveluohjaus ovat esimerkkejä järjestöjen keinoista tarjota tukea yksinäisyyteen. Erityisen tärkeänä pidettiin saattamista toimintaan ja rinnalla kulkemista silloin, kun osallistumisen kynnys on korkea.

Yksinäisyyden vähentäminen edellyttää järjestöjen, kaupungin, Lapin hyvinvointialueen, seurakuntien ja muiden toimijoiden nykyistä tiiviimpää yhteistyötä. Tarpeiksi tunnistettiin yhteinen tiedonvaihto, palveluohjaus, yhteiset tapahtumat, verkostojen vahvistaminen sekä ammattilaisten koulutus yksinäisyyden tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen. Järjestöt nostivat lisäksi huolen toimintaresurssien ja rahoituksen riittävyydestä. Yksinäisyyttä ehkäisevän työn jatkuvuus edellyttää pitkäjänteistä rahoitusta, saavutettavia tiloja sekä riittäviä henkilöstö- ja vapaaehtoisresursseja.

KUNNAN HYTE-KERROIN

ROVANIEMI

KUNTA MITTARISEMÄ

Poista valinnat

Vuosivalinta

2025

Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
65/100	+6	110

Parhaat pisteet kunnista	Heikoimat pisteet kunnista
85	37

Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
47/100	+5	174

Parhaat pisteet kunnista	Heikoimmat pisteet kunnista
90	26

Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
82/100	+7	85

Parhaat pisteet kunnista	Heikoimmat pisteet kunnista
94	27

Vertailukunta

Useita valintoja

Lähde

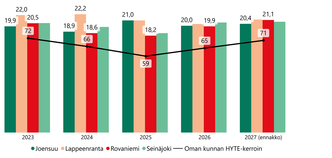

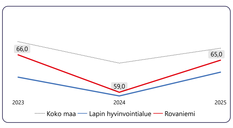

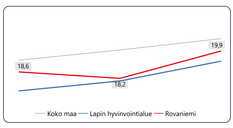

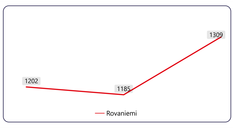

Hae

- Etelä-Karjalan hyvinvointialue
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvoin...
- Joensuu
- Koko maa
- Lapin hyvinvointialue
- Lappeenranta
- Pohjois-Karjalan hyvinvointia...
- Rovaniemi
- Seinäjoki

101 6818000

2023 2025

[redacted]

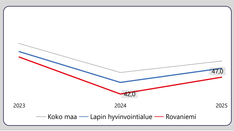

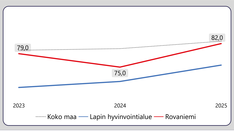

TULOSINDIKAATTORIT

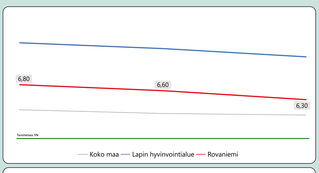

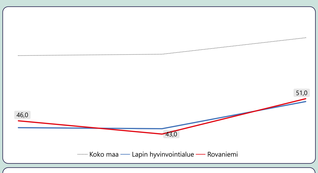

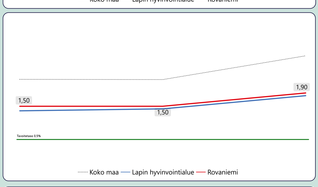

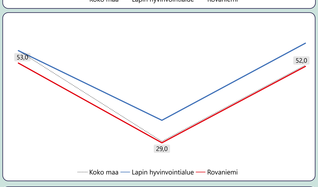

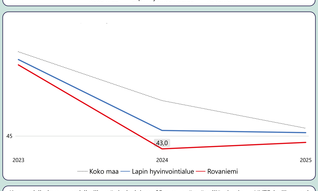

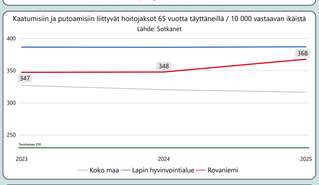

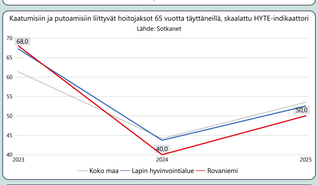

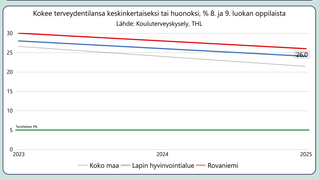

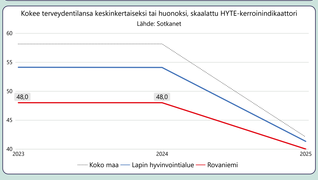

PROSESSI-INDIKAATTORIT

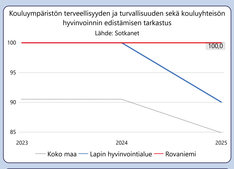

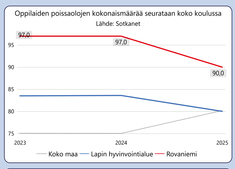

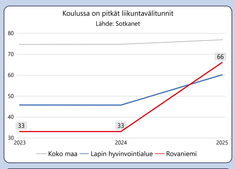

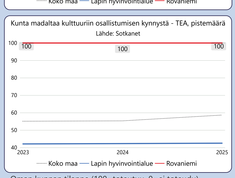

Oman kunnan tilanne (100=toteutuu, 0=ei toteudu)

2023	2024	2025
100	100	100

Oman kunnan tilanne (100=toteutuu, 0=ei toteudu)

2023	2024	2025
100	100	100

2023	2024	2025
0	0	100

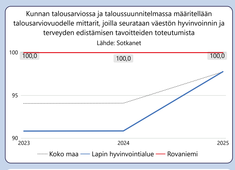

2023	2024	2025
100	100	100

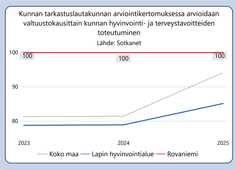

2023	2024	2025
100	100	100

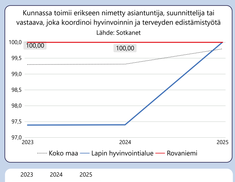

2023	2024	2025
100	100	100

2023	2024	2025
100	100	100

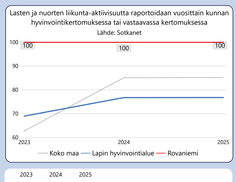

2023	2024	2025
100	100	100

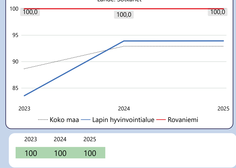

2023	2024	2025
100	100	100

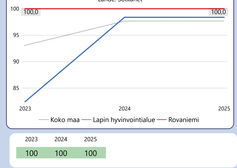

2023	2024	2025
100	100	100

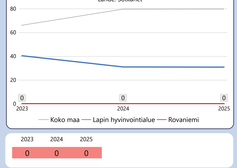

2023	2024	2025
0	0	0

TEA-VIISARI

ROVANIEMI

Lisätietoa TEAViisarin sivuilla

Palauta valinnat

Kuntavalikko

Hae

- Äänekoski
- Ähtäri
- Ahvenanmaa
- Akaa
- Alajärvi
- Alavieska
- Alavus
- Asikkala
- Askola
- Aura

Asukasmäärä

101 | 694392

Aikasarjan vuosivalikko

2023 | 2025

Vertailukunnat

TEAviisari-terveydenedistämisaktiivisuus eli kunnan toiminta asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (THL)

Nimi TEAviisari	Oman kunnan viimeisin tulos	Oman kunnan edellinen tulos	Oma hyvinvointialue	Koko maa
Kaikki sektorit (ei lukio)	71	75	67,2	71,9
Kulttuuri	89	87	79,2	76,8
Kuntajohto	88	74	78,8	87,2
Liikunta	59	74	59,2	69,4
Lukiokoulutus	77	62	68,1	68,9
Perusopetus	69	64	65,9	65,5

TEA-pisteet, Terveydenedistämisaktiivisuus kunnassa (kuntajohto, kulttuuri, perusopetus ja liikunta)

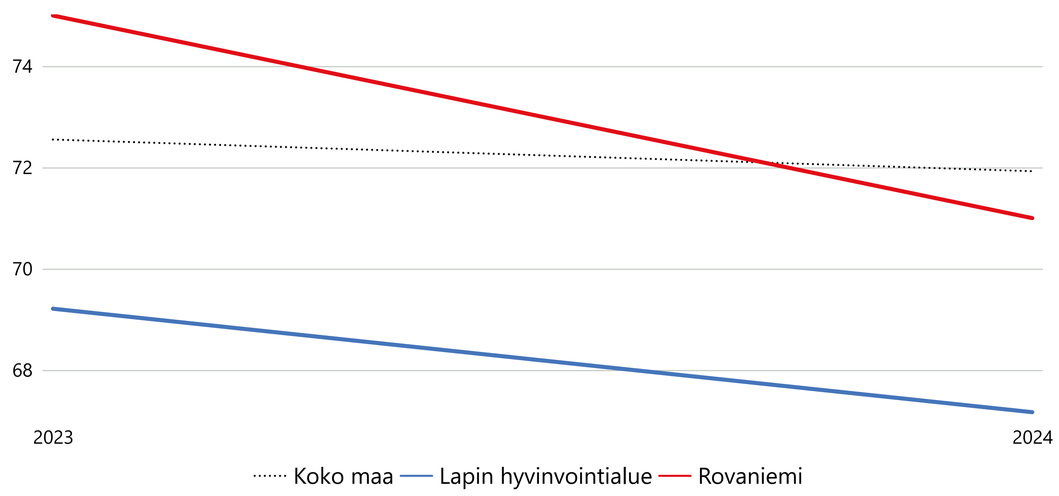

Lähde	Tiedon ajankohta:	Uusin arvo (Oma kunta)	Yksikkö
Sotkanet	**2024**	**71,00**	**indeksi**

TEA-pisteet, Kulttuuri

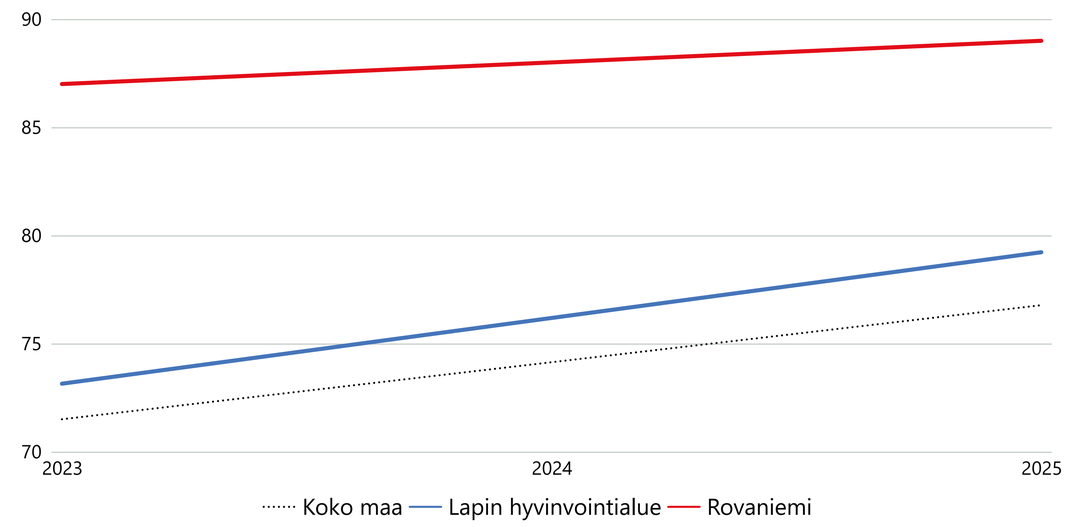

Lähde	Tiedon ajankohta:	Uusin arvo (Oma kunta)	Yksikkö
Sotkanet	**2025**	**89,00**	**indeksi**

TEA-pisteet, Kuntajohto

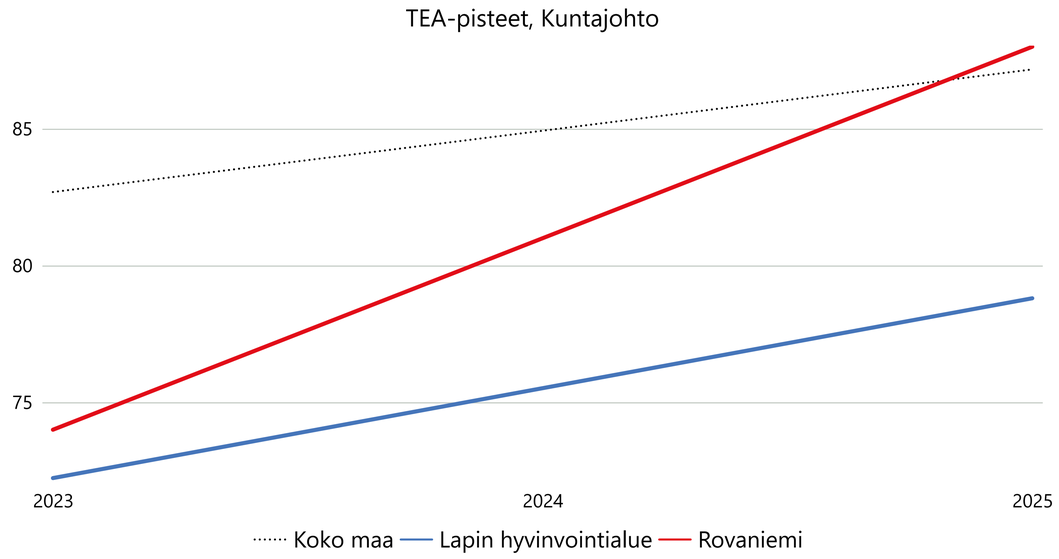

Lähde	Tiedon ajankohta:	Uusin arvo (Oma kunta)	Yksikkö
Sotkanet	**2025**	**88,00**	**indeksi**

TEA-pisteet, Liikunta

Lähde	Tiedon ajankohta:	Uusin arvo (Oma kunta)	Yksikkö
Sotkanet	**2024**	**59,00**	**indeksi**

TEA-pisteet, Perusopetus

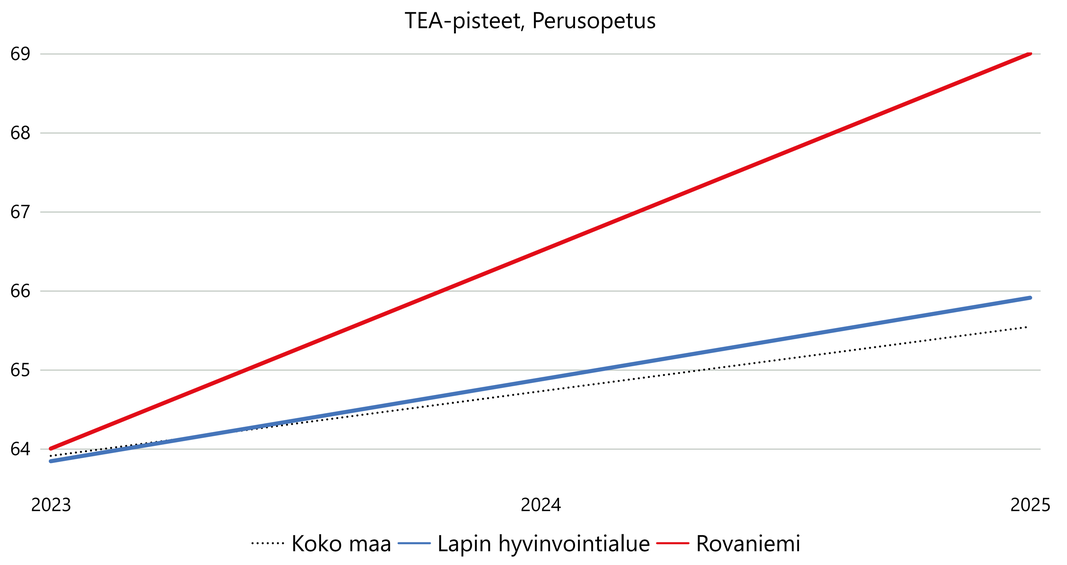

Lähde	Tiedon ajankohta:	Uusin arvo (Oma kunta)	Yksikkö
Sotkanet	**2025**	**69,00**	**indeksi**

TEA-pisteet, Lukiokoulutus

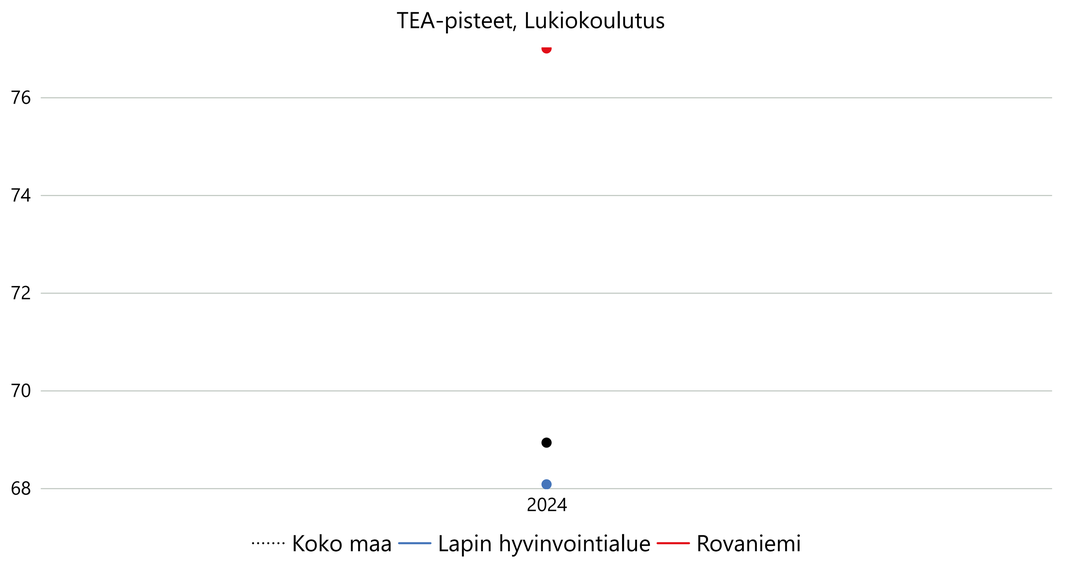

Lähde	Tiedon ajankohta:	Uusin arvo (Oma kunta)	Yksikkö
Sotkanet	**2024**	**77,00**	**indeksi**

HYVINVOINTIKERTOMUKSEN VÄHIMMÄISTIETOSISÄLTÖ

ROVANIEMI

KUNTI MRISEMA

Valikko: Lisätä valintoja

Aikasarjan vuodet: 2023, 2025

Vuosi: 2025

Elinolot

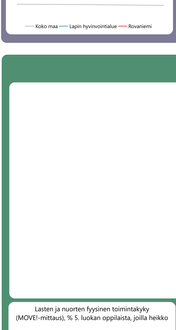

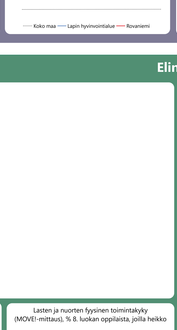

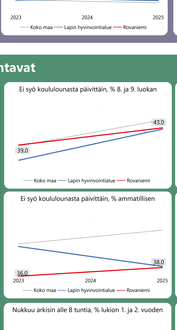

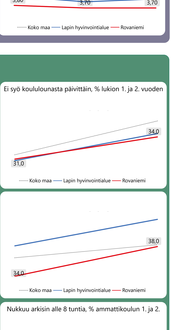

Elintavat

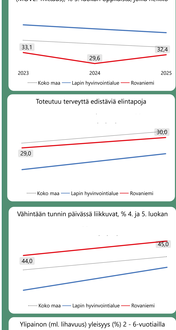

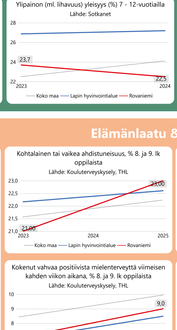

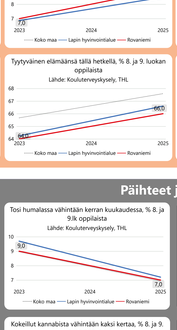

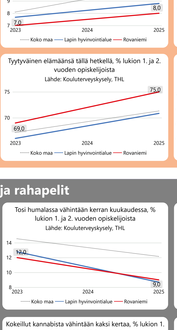

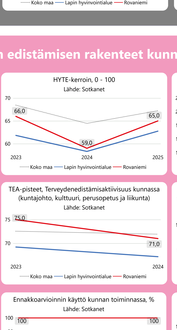

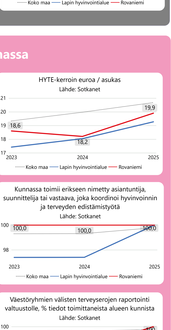

Elämänlaatu & Mielenterveys

Koronapandemia jätti jälkensä lasten ja nuorten mielen hyvinvointiin ja se näkyy edelleen Kouluterveyskyselyn tuloksissa.

Lasten ja nuorten kokemus mielen hyvinvoinnista on valtakunnallisesti heikolla tasolla, sillä keskimäärin vain yksi kymmenestä yläkoulun ja toisen asteen opiskelijoista on viimeisen kahden viikon aikana kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä. Pienempien koululaisten osalta tilanne näyttää paremmalta, sillä Rovaniemellä 85 % 4.-5. luokkalaisista koki tyytyväisyyttä elämänsä.

Sekä yläkoululaiset että lukiolaiset kokevat edelleen lisäkirpyksiä määrin ahdistuneisuutta. Uteampi kuin joka vides heistä koki kohtalaista tai vakeaa ahdistuneisuutta. Ilmiö on valtakunnallinen, kuten varmasti myös sen taustalla vaikuttavat syyt. Positiivisesti niin paikallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla erottuivat Rovaniemen ammattioppilaitoksissa opiskelevat nuoret, jotka kokivat vertaisryhmään vähemmän kohtalaista tai vakeaa ahdistuneisuutta. Myös Rovaniemen lukiolaisten tyytyväisyys omaan elämänsä on lähtenyt hienosti nousuun koronavuosien jäätyä taakse.

Päihteet ja rahapelit

Nuorten huumaushuvinon juuminen on vähentynyt eikä paikallisesti että valtakunnallisesti. Erityisen iähdutettavaa on positiivinen kehitys ammattioppilaitoksissa opiskelevien nuorten osalta, sillä tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olleiden osuus on vähentynyt Rovaniemellä kahdeksan prosenttiyksikköä edellisen Kouluterveyskyselyn verrattuna. Myös kannabiskokeilujen määrä on laskusuuntainen niin yläkoululaisten kuin toisen asteen opiskelijoidenkin keskuudessa.

Rahapelien pelaamisen osalta havaitaan yleistymistä erityisesti yläkoululaisten keskuudessa. Yläkoululaisista 6 % pelaa rahapelejä vähintään ja toisella asteella vastaavat osuudet ovat lukiolaisista 2 % ja ammattioppilaitoksissa opiskelevista 1 %. Ilmiötä on syytä seurata, sillä rahapelit ovat tulleet nuorten maailmaan entistä voimakkaammin verkon valityksellä.

Lasten nikotiinituotteiden käyttö on Rovaniemellä selvästi yleisempää kuin Suomessa keskimäärin. 4.-5. luokkalaisista 6 % on kokeilut tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipussejä vähintään kerran. Yläkoululaisista päivittäin näitä tuotteita käyttää useamp kuin joka kymmenes.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa

HYTE-kerroin on kannustin, jonka tavoitteena on varmistaa, että kunnat toimivat aktiivisesti asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. HYTE-kerroin laskettaan viidentoista (15) prosessi-indikaattorin ja viiden (5) tulosindikaattorin perusteella. **Rovaniemen HYTE-kerroin nousi kuusi yläkkkä edellisestä vuodesta tuoden valtionosuuden lisäosana rahoitusta kaupungille noin 1,3 miljoonaa euroa.**

Prosessi-indikaattorit kuvaavat toimintaa ja mittaavat nykytilannetta vastaten kysymyksien "minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on?". Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja niiden tiedonlähteenä toimivat kuntien terveydenedistämiskäsitteisuusta vuosittain seuraavat TEA-visarikyselyt. Prosessi-indikaattorit liittyvät seuraaviin osa-alueisiin: kuntajohto (5 indikaattoria), liikunta (5 indikaattoria), peruskoulut (4 indikaattoria) ja kulttuuri (1 indikaattori). Prosessi-indikaattorit päivittyvät kahden vuoden välein, niin, että kuntajohdon ja kulttuurin osalta tieto kerätään parittomina vuosina ja liikunnan ja peruskoulujen osalta parillisina vuosina.

HYTE-kertoimen nousun taustalla on muun muassa kehitys kuntajohdon ja perusopetuksen toimintaa koskevissa prosessi-indikaattoreissa. Kaupunki on onnistunut kehittämään HYTE-rakenteita ja parantamaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaikuttavuutta perusopetuksessa. Merkittävin puute HYTE-kertoimen näkökulmasta on vuonna 2024 tehdyn liikunnan TEAvisariin tiedonkeruun mukaan ollut liikunnan edistämisestä vastaavien viranhaltijoiden osallistumisessa toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin. Tämä toteutuu keskeisissä vertailukaupungeissa ja melko hyvin myös vaikkaunnan tasolla, joten Rovaniemellekin on syytä ottaa liikunnan edistämisen näkökulma jatkossa nykyistä paremmin huomioon vaikutusten ennakkoarvioinnissa. Tehtyjen kehittämistoimenpiteiden tuloksia tarkastellaan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Tulosindikaattorit mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä ja ne ovat indikaattoreita, joiden kehityksen kunta pystyy omalla toiminnallaan vaikuttamaan. Tulosindikaattorien lähteenä ovat kouluterveyskysely (THL), sulkinnterekisteri (Tilastokeskus), toimeentulokurekisteri (THL), eläkelisätiset (ETK), erikoissairaanhoitolasto ja perusterveydenhuoltolasto (THL). Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Tulosindikaattoreista laskettaan lähden viimeisimmän vuoden arvon kuvaamaan tapahtunutta muutosta ja skaalauksella kunnan saama pistemäärä suhteutetaan vieä Suomen muiden kuntien kehitykseen (skaalattut tulosindikaattorit). Skaalatuissa indikaattoreissa tuloksen vaikuttavat oman kunnan väestössä tapahtuneen kehityksen lisäksi skaalaus Suomen muiden kuntien kehityksen nähden. Skaalatun indikaattorin tulos voi siis jäädä heikoksi huolimatta omassa kunnassa tapahtuneesta positiivisesta kehityksestä, jos kansalliset kunnat ovat kyenneet parantamaan kyseisen indikaattorin tulosta erittäin tuloksellisesti.

Neljä viidestä skaalaatusta tulosindikaattorista on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Vaikkaunnallista trendiä noudattaen negatiivista kehitystä on tapahtunut terveydentilanna keskinkertaisesta tai huonosti kolveen 8.-9. luokkalaisten kohdalla. Tarkasteltaessa kyeisen indikaattorit (skaalaamatonta versiota, huomatan, että terveydentilanna keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden yläkoululaisten osuus koko ikäluokasta on kuitenkin pienentynyt neljällä prosenttiyksiköllä heti koronan jälkeen tehdyistä Kouluterveyskyselyistä, vaikka määrä edelleen ylittäkkin hieman vaikkaunnallisen keskiarvon ja vertailukuntien vastaavat osuudet.

Tervehampaiset 12-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

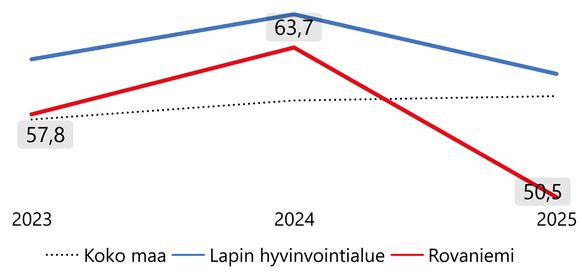

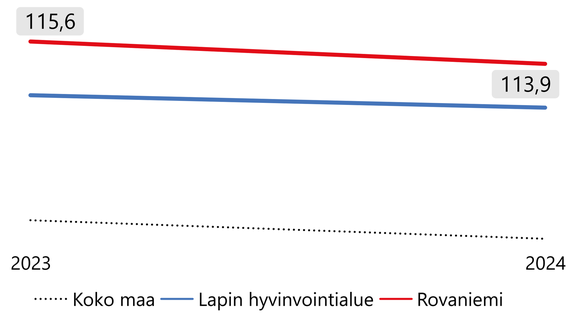

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi,

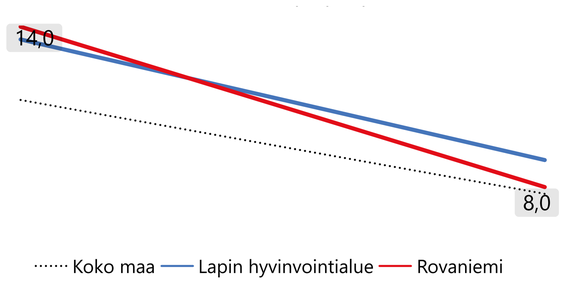

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi,

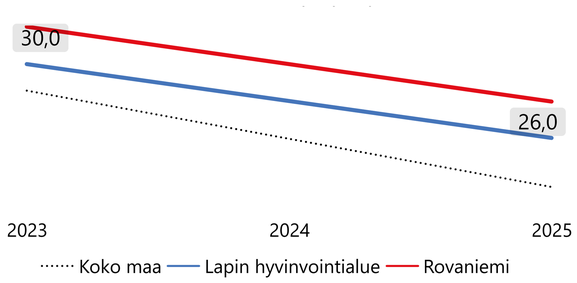

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi,

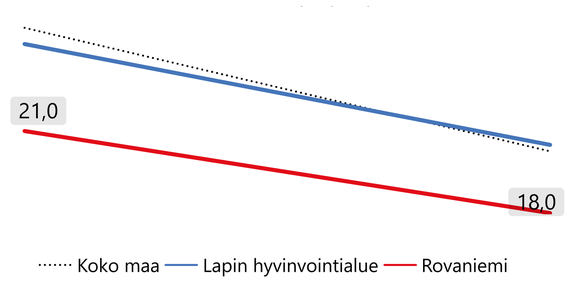

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi,

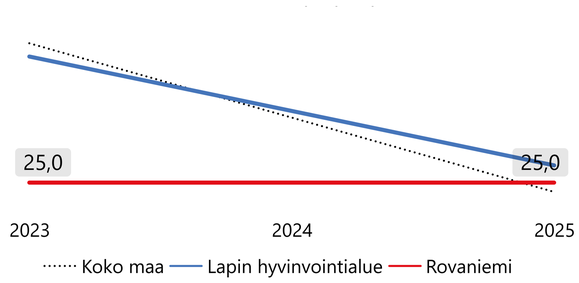

Turvallisuus

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %, 4. ja 5.

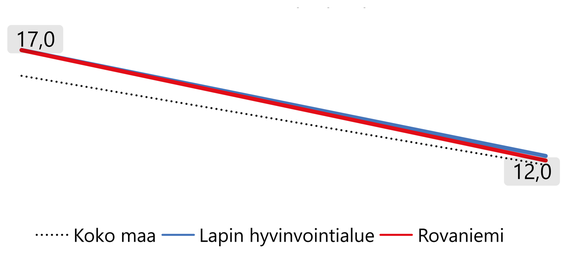

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %, 8. ja 9.

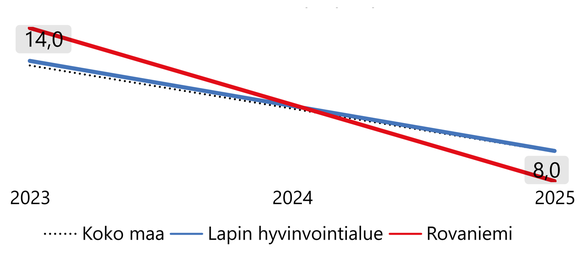

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1.

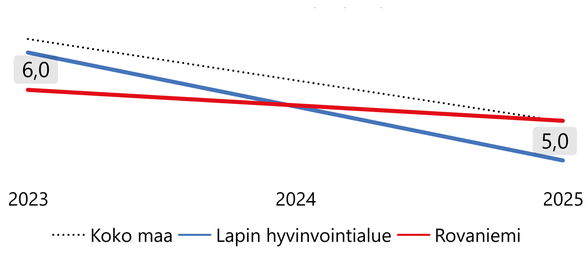

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %

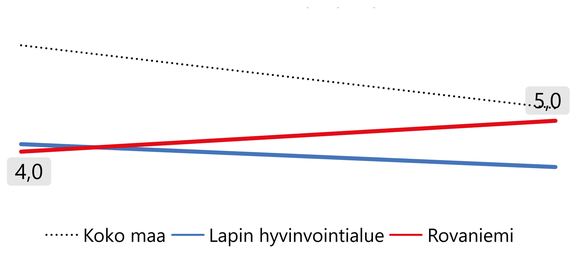

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5.

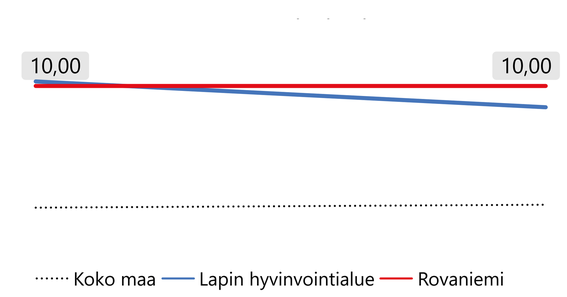

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9.

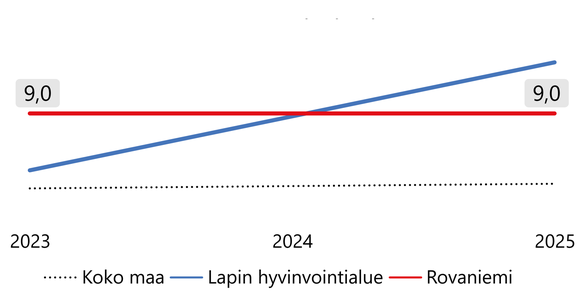

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1.

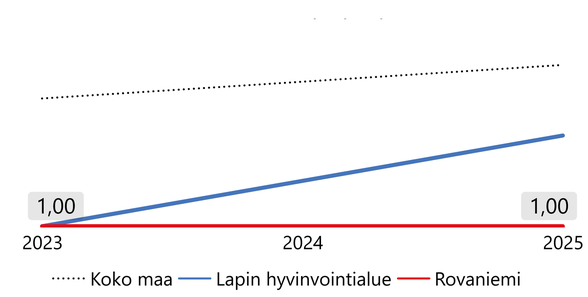

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %

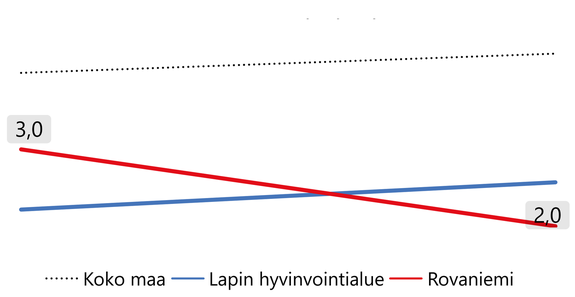

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65

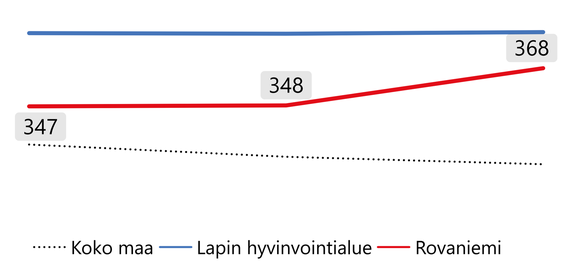

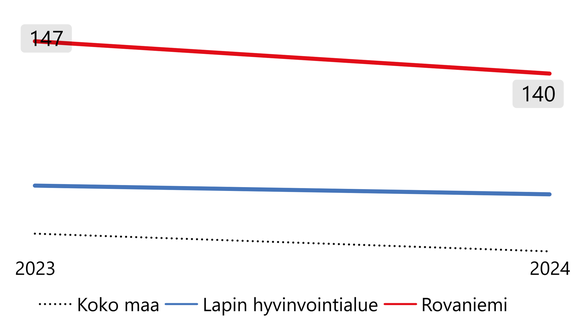

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen

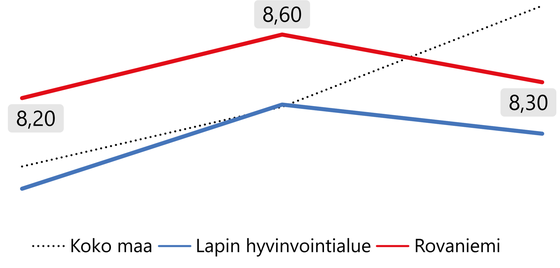
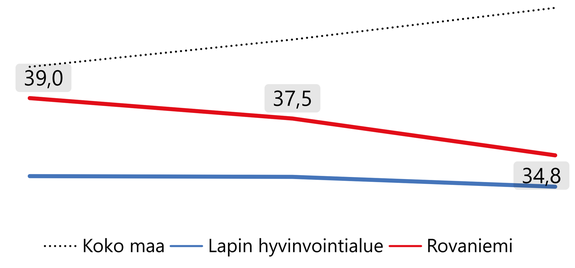
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000